

Dobro 7. III. 1930

Mali trgovec

Izhaja vsako soboto. Naročnina se plačuje vnaprej in stane letno Din 60.—, polletno Din 30.—, mesečno Din 5.—. Ob plačevanju za nazaj stane list letno Din 70.—, polletno Din 35.— in mesečno Din 6.—. Rokopisov ne vračamo. Uprava in uredništvo: Gregorčičeva ulica šte. 23, telefon šte. 2552. Poštni predal 169. Čekovni račun šte. 15.420.

Leto II.

Ljubljana, dne 8. marca 1930.

Štev. 10.

Današnji številki smo priložili položnice, katerih naj se naši zaostali naročniki izvolijo poslužiti za poravnavo naročnine.

Izjemoma zamorete poravnati še sedaj zaostalo naročnino po tarifi za vnaprej plačujoče naročnike, t. j. letno Din 60.—, polletno Din 30.—, ali mesečno Din 5.—, ker znaša sicer naročnina za zaostankarje letno Din 70.—, polletno Din 35.— ter mesečno Din 6.—.

Naročnina je malenkostna v primeri s koristmi, ki jih list nudi čitateljem s tem, da jih vedno pravočasno in poljudno obvešča o stanju in gibanju trgovine ter o novih naredbah in zakonih, poleg tega pa širi trgovčev obzorje s poučnimi razpravami in informativnimi članki. Zato tudi ni čudno, da smo že v drugem letu postali najbolj razširjen, splošno-gospodarski list, da prejemamo dnevno dokaze priznanja in da že danes ni trgovca, ki bi ne bil naš naročnik.

Stremimo pa po vsestranskem izboljšanju lista in po izpopolnitvi, da nam bo mogoče nuditi še veliko več. Napredek in uspešno delo lista pa sta v največji meri odvisna od vestnega plačevanja naročnine.

Zato prosimo, ne odlašajte, da s tem ne zavirate naših načrtov, temveč poravnajte takoj tudi za daljšo dobo vnaprej!

Uredništvo in uprava.

Zakaj kriza?

Nobenega dvoma ni, da gospodarsko napredujemo in da se z napredkom gospodarstva izboljšavajo tudi splošne socialne razmere v naši državi. Vendar se nam zdi izboljševanje splošnih gospodarskih razmer upravičeno prepočasno.

Izboljšanja si gotovo nihče ne želi tako kot trgovec, čigar obstoj in zaslužek sta odvisna samo od blagostanja konsumentov in njihove kupne moči. Saj nam je iz vsakodnevnih slučajev znano, da se omejujejo v potrošnji posamezniki, družine in družbe, ker njihovi dohodki še daleč ne dosegajo njihovih potreb.

Kakor bi bilo čudno in nerazumljivo, ako bi po gigantski svetovni borbi ne nastala splošna kriza, ker se je skozi dolgoletno dobo zaposlilo človeštvo sa-

mo z uničevanjem starih dobrin, bi bilo enako nerazumljivo, ako bi ta kriza tekom nekaj let ne ponehala.

Ako se ozremo preko državnih mej, z zadovoljstvom ugotovimo, da nismo mi v vrstah najslabših držav. Vendar je izven vsakega dvoma, da bi bil naš gospodarski položaj neprimerno boljši, ako bi se takoj po vojni, takoj po ujedinitvi znašli odločujoči predstavniki našega naroda v složnem delu za obnovo in dobrobit države. To pa se na žalost ni zgodilo. Že legendarna nesloga Slovanov je usmerila energijo dela naših predstavnikov v docela partizansko smer, da so pri tem le prepogosto pozabljali na njih prave dolžnosti.

Tudi o tem bo še pisala zgodovina.

Danes zamoremo mirne duše trditi, da je bila needinost med voditelji našega naroda eden glavnih vzrokov, prepočasnega gospodarskega napredovanja. Krivda je bila povsod in — je ni bilo nikjer...

V tej trditvi nas utrjuje še posebej pogled na gospodarske pridobitve pretečenega leta, ko je naša vlada, upoštevajoč mnenja in želje gospodarskih in socialnih korporacij, skušala nepristransko pogoditi in izvršiti vedno najboljše.

Drugi vzrok po vojni nastalih nenormalnih gospodarskih razmer pa je posledica medvojnih in neposredno povojnih abnormalnosti. Mnogim je vojna doba prinesla velike koristi; a le malo jih je, ki imajo od medvojnih dobičkov še danes koristi. Lahko pridobljeno, lahko izgubljeno! Te izjeme le dokazujejo, da je vojna v splošno-gospodarskem oziru prinesla nam samo škodo.

Res je sicer, da je bilo mnogemu gospodarju mogoče povrniti predvojne dolgove z manj vrednim denarjem: za izposojilo je kupil par volov; teliček ali ovca pa je zadostovala za vračilo. Nasprotno pa je tudi res, da so vsled padca vrednosti denarja skoraj enako vso to izgubili vlagatelji od svojih — večkrat težko prisluženih prihrankov. Poleg tega pa je avstrijski režim znal poiskati slehernega posameznika ter mu obesiti obvezno vojno posojilo, da so že tu na mah skupnele koristi gospodarja in trgovca, ki se je pravkar na videz poceni rešil svojih dolgov.

Kolikor je še ostalo teh koristi po zaključku vojne, če jih je sploh še kaj ostalo, so bile vržene samo kot majhen del v dotlej skoraj neopaženo žrelo potreb za gospodarsko obnovitev. Nove potrebe, novi dolgovi. In med tem je večina potrebnih predmetov v nasprotju s padcem vrednosti obdržala svojo zlato ceno. Le malo je bilo naših nujnih potreb, ki smo si jih zamogli kriti iz domačih proizvodov; večino, da devetdeset odstotkov teh potreb smo morali uvoziti iz inozemstva in drago plačati.

Trgovcu so skupnele njegove zaloge že davno, davno. Prodal jih je sicer lahko nekoliko ugodneje in si trenutno opomogel. A tudi njega je zadela vsa teža gospodarskega poloma. Prazne za-

loge je bilo treba obnoviti za drag denar in po neprimerno višjih cenah kot so bile prodane prve zaloge. Konkurz je sledil konkurzu, in še danes jih ni konec.

Razpust fronte je bruhnil milijone ljudi v normalno življenje, stotisoče brezposelnih in stotisoče takih, ki se še niso naučili delati, pač pa so morali tudi ti živeti. Kam z legijami brezposelnih? — Obnova industrije! — Naša predvojna industrija nikakor ni mogla zaposlovati vseh domačih sil. Med vojno se v tem oziru ni storilo nič. Nasprotno, marsikatero cvetoče industrijsko podjetje je propadlo. Mrzlično so se ustanavljala industrijska podjetja vzlic pomanjkanju kapitala ter so bila navezana na draga izposojila. Ustanavljala so se, pa zopet propadala, vendar: nekaj jih je ostalo, po večini, da, skoraj izključno le takih, ki niso bila navezana na tuji kapital.

Obresna mera za trgovske, industrijske in druge gospodarske kredite je rapidno zrastle v vrtočlavo višino in ugonabljala vse, kar je bilo navezano na tuji kapital. In kdo danes ne rabi kredita? Katero industrijsko podjetje ni navezano na izposojila? Kateri trgovec je tako srečen, da mu za uspešno delo zadostuje lastna glavnica? Redke so te izjeme. In vprašanje pocenitve kreditov v svrhu ozdravljenja še vedno bolehaajočega gospodarstva postaja z dnevom v dan vse bolj pereče.

Važen vzrok prepočasnega ozdravljenja je tudi — pomanjkanje zaščite konsumentov. Da!

Ravnokar je češkoslovaški minister aprovizacije iznesel pred parlamentom važna dejstva in nepobitne stvarne dokaze, da je pomanjkanje zaščite konsumentov eden najkvarnejših vplivov na narodno gospodarstvo.

Kdo je danes konsument? Vsakdo! In prav trgovčev interes je češkoslovaški načrt za zaščito konsumentov, ker mu nudi možnost večje prodaje po nižjih cenah, kontrolo in izključitev raznih posredovanj, ki blago samo podražujejo, pobijanje kartelov, ki ne dopuščajo razvoja konkurenci ter na ta način dosežejo nekak monopol za izkoriščanje odjemalcev, v prvi vrsti trgovcev, in konečno tudi pobijanje nedovoljene konkurence,

ki istotako stremi tudi samo za uničenjem enakovrstnih trgovin, da potem čim svobodneje izkorišča svojo okolico. Vse te točke obsega načrt češkoslovaškega aprovizacijskega ministra in je našel med gospodarskimi krogi odobravo odmev, ker so koristi konsumentov obenem tudi koristi rednih trgovcev in proizvajalcev.

Tudi pri nas se pripravlja zakon o pobijanju nedovoljene konkurence, ki bo očuval marsikatero solidno trgovsko podjetje in onemogočil nesolidni konkurenci ustvariti si umetnim potom konjunkturo za izkoriščanje.

Konečno pa je vključil strožjim odredbam še danes zlasti dežela preplavljena

s številnimi potujočimi zastopniki, ki vsiljujejo privatnikom razno blago na škodo trgovcev in največkrat na še občutnejšo škodo kupcev samih.

Predpogoji za pospešitev gospodarske asanacije so predvsem: industrijalizacija, ki naj zaposli nezaposlene, znatno znižanje obrestne mere za kredite, odprava kartelov, katerih svrha je samo monopolizacija, pospešitev izvoza poljskih pridelkov, obdavčenje mrtvega kapitala, da se ga na ta način prisilno mobilizira in mnogo, mnogo javnih del, zlasti prometnih gradb, ki so leto za letom slabše. Vsi ti ukrepi bi nas gotovo čimpreje dovedli k splošnemu gospodarskemu izboljšanju.

Uprava trgovine.

(Nadaljevanje.)

Tudi ob nevpisanem obratnem kapitalu je lahko mogoče, da skupna vsota pasivnih postavk presega skupno vrednost naših aktiv, kar je istotako znak, da smo prezadolženi za cel znesek razlike.

V svrhu lažjega razumevanja in radi

boljšega pojmovanja kasnejšega navodila za sestavo poslovne bilance, prinašamo spodaj vzorec aktivne otvoritvene bilance z označbo glavnice, ker je ta način uporaben tako pri samostojnih trgovcih, kot pri trgovskih družbah:

Otvoritvena bilanca dne

O z n a č b a	A K T I V A (Imetje)		P A S I V A (Dolgovi)	
	Din	p	Din	p
Račun blagajne: gotovina dne	2.500	—		
Račun dobaviteljev: (z vštetiimi dubiozami 1800 Din)			220.000	—
Računi dobaviteljev: dubiozni dolgovi	1.800	—		
Račun odjemalcev: (z vštetiimi dubiozami 15.000 Din)	350.000	—		
Račun odjemalcev: dubiozne terjatve			15.000	—
Račun blaga: vrednost zaloge glasom inventure	330.000	—		
Račun denarnih zavodov: naše naložbe	120.000	—		
Račun denarnih zavodov: naši dolgovi			430.000	—
Račun blagovnih stroškov: neplačano			1.200	—
Račun blagovnih stroškov: predplačano	800	—		
Račun premičnega inventarja: vrednost po 10 % odpisu	12.500	—		
Račun nepremičnega inventarja	140.000	—		
Račun režije: predplačani stroški	1.000	—		
Račun režije: neplačani stroški			2.000	—
Račun vrednostnih papirjev: po kurzu dne	22.000	—		
Račun obratne glavnice: (vloženo ob osnovanju)			280.000	—
Čisti dobiček			32.400	—
	980.600	—	980.600	—

Skupna vsota vseh aktivnih postavk (vseh vrednot našega premoženja) znaša tedaj 980.600 Din. Ker izkazujejo nasprotno vsi naši dolgovi z vpisanim, od nas vloženim kapitalom skupno vsoto 948.200 Din, je razlika 32.400 Din čisti dobiček, ki smo ga imeli od pričetka poslovanja pa do dneva sestave otvoritvene bilance, in smo zaradi izjednačenja obeh končnih vsot vpisali ta znesek pod pasiva. Ta razlika prikazuje tudi čisti dobiček, ki smo ga imeli od pričetka poslovanja pa do dneva sestave otvoritvene bilance ter znaša Din 32.400.—.

Naše čisto premoženje znaša tedaj Din 280.000.— iz naslova vloženega kapitala ter Din 32.000.— iz dobička od pričetka poslovanja pa do danes, tedaj znaša skupna vrednost našega čistega premoženja ob pravilno sestavljeni inventuri Din 312.000.—.

Knjiženje.

Ko smo sestavili otvoritveno bilanco, knjižimo posamezna salda (denarno stanje) računov kot prvo postavko pri odgovarjajočem računu v glavno knjigo na način, o katerem bomo razpravljali pri navodilu za vodstvo glavne knjige.

Ako hočemo voditi knjigovodstvo — brez zamudnega inventarja zalog in posameznih računov — določiti naše premoženjsko stanje in sestaviti tekom ene ure takozvano nečisto (bruto) bilanco, moramo knjižiti v predpisane knjige vsak posamezen slučaj, ki izpreminja stanje našega premoženja. Ni potreba, da bi tak slučaj naše premoženje zvišal ali znižal, temveč zadostuje že to, da smo gotove vrednosti enega računa prenesli na drugi račun. V tem slučaju ostane sicer vrednost našega premoženja neizpremenjena; vendar se stanje enega ali več računov zniža, medtem, ko se na drugi strani stanje enega ali več računov za isto vsoto zviša.

V glavnem razločujemo dvojno vrsto knjižnih slučajev in sicer: blagajniške, pri katerih smo v gotovini nekaj izplačali ali prejeli ter izvenblagajniške, ki samo izpreminjajo stanje posameznih računov, ne da bi se zato denarno stanje naše blagajne kaj izpremenilo.

Pri nekaterih obratih, zlasti večjih, so

knjigovodski posli ločeni od blagajniških in je v takem slučaju potrebno voditi posebej blagajniško knjigo, iz katere se šele knjižijo posamezne postavke v posameznih slučajih, ali pa v skupinah (sumaričnih) zneskih v ostale pomožne in glavne knjige.

Ker naš poenostavljeni način predvideva združeno **prvopisno knjigo** za blagajniški in izvenblagajniški promet, razpravljamo o vodstvu ločene blagajniške knjige in njenemu razmerju proti drugemu knjigovodstvu kasneje, ker to našega poenostavljenega sistema ne izpremeni, in dodamo v slučaju potrebe ločeno blagajniško knjigo kot pomožno knjigo našemu knjigovodstvu.

Nikakor ne gre zamenjati blagajniško straco za nadrobno prodajo v detajlnih trgovinah z blagajniško knjigo, ker se v blagajniško straco za nadrobno prodajo stekajo samo dnevni prejemki za en sam račun, to je za prodano blago. To delo opravljajo v večini trgovin registrirane blagajne, ki same beležijo vsak prejeti znesek in moderneje tudi že seštevajo vse prejete vsote. **Dnevni izkupiček** se pri ločenem vodstvu blagajniške knjige šele ob zaključku poslovnega dneva knjiži sumarično v to knjigo na račun blaga.

Blagajniška štraca za nadrobno prodajo ali registrirna blagajni, ni niti pomožna knjiga ter je ni treba kot tako kolekovati, marveč je samo pomoček k blagajniški knjigi, ki fungira ob vodstvu ločene blagajniške knjige kot pomožna knjiga ter mora biti kolekovana.

Pr detajlnih prodajalnah je tudi pri našem načinu vodstva združene prvopisne knjige potrebno — zlasti ob uporabi tujih delovnih moči — voditi tako blagajniško štraco za nadrobno prodajo, oziroma uporabljati registrirno blagajno in knjižiti ob sklepu poslovnega dneva dnevno izkupilo v prvopisno knjigo.

Prvopisna knjiga. (Prima nota.)

Prvopisna knjiga (prima nota), okrajšava ali znak »P. N.« je pomožna knjiga ter jo moramo kolekovati pri davčnem oblastu s koleki pa 50 para za vsak list.

Kakor vse ostale trgovske knjige, moramo tudi prima noto voditi kronološko, to je po datumih, ki si sledijo

v števnem redu in po posameznih trgovskih slučajih zaporedno, kakor so si sledili drug drugemu, poleg tega pa opremimo vsak posamezni slučaj s tekočo številko, tako, da pričnemo prvi slučaj z zaporedno ali tekočo številko 1 in nadaljujemo v števnem redu do konca poslovnega leta ter šele z otvoritvijo sledečega poslovnega leta pričnemo zopet s številko 1. Označenje posameznih slučajev s tekočimi številkami zelo olajša preglednost in nam kasneje izborno služi pri iskanju posameznih podatkov glede knjižb.

Za vodstvo prima note se poslužimo obrazca na 83. strani letošnje 6. številke.

V prvi stolpec »Datum« vpisujemo vedno dan opravila, n. pr. 1. I. 1930 itd.

Drugi stolpec »Tekoča številka« nam služi za knjiženje že omenjenih zaporednih številčnih označb posameznih slučajev ter pričnemo tu s številko 1 in nadaljujemo v naslednjih vrstah z 2, 3, 4 itd do zaključka poslovnega leta.

V tretjem stolpcu »Predmet« kratko označimo izvršeni slučaj in sicer vedno najprej po priimku in imenu našega trgovskega prijatelja ter potem s pojasnilom, na kak slučaj se nanaša njegovo vplačilo ali izplačilo, ali za kaj smo ga obremenili oziroma odobrili. N. pr. »Urban Jože, na račun dolga«, ali »Prime Tone za nabavljeno blago«, ali »Davčni urad v... za prometni davek od.... do.....« itd.

Četrta kolona »Znak« nam služi za vpis znaka računa, na katerega se nanaša izvršeni vpis. Te znake smo določili za posamezne račune na strani 83. in 84. letošnje 6. številke in bomo v gornjem slučaju opremili vpis Urban Jože, ki je naš dolжник in je vplačal nekaj na račun, z znakom računa dolžnikov (odjemalcev) »O«. Od Primca smo kupili blago ter ga plačali v gotovini, vsled česar knjižimo ta znak računa blaga »B«. Plačani davki gredo na račun režije ter izpolnimo stolpec z znakom »R«.

(Dalje prih.)

Gospodarske beležke.

Velike zaloge hmelja v Vojvodini.

Hmeljarska kriza je v Vojvodini nakopičila velikanske zaloge neprodanega hmelja, ki se cenijo na ostanku iz leta 1927 na 12.000 kvintalov, iz leta 1928 na 10.000 kvintalov in iz lanskega leta na 8000 kvintalov. Skupne zaloge znašajo tedaj v Vojvodini okoli 30.000 kvintalov. Ako upoštevamo dejstvo, da je od lanskega pridelka doslej prodanega samo okoli 300 kvintalov najboljšega blaga, postanejo številke izkazanih zalog za hmeljarstvo naravnost katastrofalne. Cena, ki se je dosegla tudi za to malenkost prodanega hmelja, ne krije niti stroškov obdelave in je znašala 150 do 300 Din za 100 kg.

Posledice nadprodukcije hmelja se kažejo zlasti v naraščajočih dražbah pri malih in srednjih producentih, katerih je bilo že doslej nad 400.

Omejitev hmeljarskih nasadov.

Ker nadprodukcija hmelja ogroža vedno bolj in bolj obstoj hmeljarjev, je srednjeevropska konferenca sklenila iz-

dati vsem državam poziv za omejevanje hmeljskih nasadov in delno odpravo že obstoječih, ki naj se porabijo za druge pridelke. Prepove naj se uporaba umetnih gnojil za hmelj. Koliko hmelja sme biti posejanega v posameznih državah, bo določila posamezna komisija. Ako bi se v kateri izmed držav, ki izvažajo hmelj, ti sklepi ne držali, bo mednarodna zveza hmeljarjev ukrenila vse potrebno pri državah-uvoznicah, da uvoz takega hmelja prepovejo.

Nezaposlenost v januarju.

Začetkom januarja je bilo javljenih pri borzah dela v Jugoslaviji kot nezaposlenih 4633 moških in 1029 žensk. Tekom meseca januarja se je prijavilo nezaposlenih delavcev 12.750 moških in 1446 žensk. Ponujeno delo je bilo za 2373 moških in 722 žensk. Posredovanje je bilo izvršeno za 1428 moških in 350 žensk. Prekom meseca je odpadlo 8717 moških in 855 žensk. Koncem meseca januarja je ostalo nezaposlenih 7298 moških in 1270 žensk. Število bo brezpo-

selnih moških je narastlo za 2665, ženskih pa za 251, torej skupno za 2916. Rednih podpor je bilo izdanih 299.847 Din, izrednih podpor 56.726 Din. Podpor v naravi 23.084 Din ter 6177 železniških kart v vrednosti 346.330 Din.

*So zdrava in rdeča ličeca moja,
ker mamica kuha mi kavico, PROJA!*

Kočevska mestna hranilnica.

Nasproti kočevski »Mestni hranilnici« so se od strani vlagateljev množili pojavi nezaupanja, ker je zavod postal manj mobilan glede razpoložljivega denarja in ni mogel vsled velikih, dolgoročnih kreditov vedno točno zadostiti željam vlagateljev, zlasti po polomu »Merkantilne banke« in »Carbonarije«. Da pomiri nezaupanje vlagateljev, je hranilnični predsednik g. Verderber oddal zavod v upravo srezkemu načelniku. Ker jamči za zavod kočevska občina in tudi banska uprava, ne bo dopustila, da bi bili vlagatelji oškodovani, so lahko popolnoma pomirjeni glede varnosti svojih naložb. Brez dvoma bo zavod pod bansko upravo v najkrajšem času zopet popolnoma saniran.

Državni monopolski dohodki.

Dočim so državni monopolski dohodki v prvi polovici tekočega proračunskega leta (od 1. aprila do 30. septembra) nekoliko nazadovali, so se v drugi polovici pričeli zopet izboljšavati ter izkazujejo dohodki monopola v mesecu decembru 202 milijona dinarjev napram 189,8 milijona Din v decembru 1928. Od 1. aprila do konca decembra preteklega leta so dosegli monopolski dohodki 1842,7 milijona Din, to je za 13,1 milijona Din več nego v istem razdobju leta 1928.

Naš izvoz v januarju.

Glasom statističnega poročila smo izvozili v januarju 403.100 ton različnega blaga v vrednosti 616,2 milijona dinarjev. Lansko leto smo meseca januarja izvozili 298.900 ton v vrednosti 425,8 milijonov dinarjev. Letošnji januarski izvoz je tedaj za 123.200 ton v vrednosti 190,4 milijona dinarjev večji od lanskega januarskega izvoza.

Naši sezonski delavci za Nemčijo.

Med Prekmurci je že začelo gibanje za povratek na poletno sezonsko delo v Nemčijo, zlasti Bavarsko in Württemberg. Vsako pomlad odide iz Prekmurja okoli 3000 takih sezonskih delavcev, ki se na jesen zopet vračajo, da prezimijo doma. Delavce odpremlja borza dela v Murski Sebti in imajo v Nemčiji 50% popust, v Avstriji in Češkoslovaški pa eno tretjino popusta na železnici.

Povišanje produkcije premoga.

Po ravno sestavljenih podatkih o produkciji premoga smo pridelali lansko leto v domačih premogovnikih 5.911.700 ton premoga in s tem produkcijo zvišali za 859.800 ton nasproti pridelku l. 1928. Leta 1927 smo pridelali še manj, namreč 4.744.900 ton, leta 1926 pa samo 4.141.000 ton.

Od leta 1926 je produkcija premoga v stalnem naraščanju ter se je od tedaj dvignila za 1.770.700 ton, ali skoraj za 43%.

Na slovenske premogovnike odpade od lanske produkcije 2.293.300 ton ali 39% celokupnega pridelka. Tudi glede napredovanja v produkciji so slovenski premogovniki na prvem mestu, ker so se ob splošnem napredku dvignili od leta 1926 od 37% na 39% celokupne produkcije.

Tvornica kož v Beogradu.

Iz skromnih početkov leta 1923 se je usnjarsko podjetje »Beli orao« v Beogradu dvignil na letno produkcijo 300.000 komadov kož ter zaposluje 280 delavcev in je že s tem postal največje podjetje v Jugoslaviji za kromovo strojenje. V najkrajšem času pa bo tvornica zamogla predelati letno do 500.000 komadov kož.

Kolike važnosti za domačo gospodarstvo je velika domača tvornica, priča dejstvo, da se vrednost surove kože po strojenju podvoji. Ako vzamemo, da stane 300.000 komadov surovih telečjih kož povprečno okoli 45 milijonov dinarjev, znaša prirastek na vrednosti doma izdelanih kož zopet daljših 45 milijonov, ki predstavljajo prirastek k bruto dohodkom domače industrije.

Novo carinarnice v Dravski banovini.

Na podlagi odredbe finančnega ministra se osnujejo sledeči oddelki carinarnic prvega reda:

Leskova dolina, Otoška dolina in Hotedersica v območju carinarnice I. reda na Rakeku.

Rateče v območju carinarnice I. reda na Jesenicah.

Tvrdekovi, Veliki Dolenci in Domanjševci v območju carinarnice I. reda v Gornji Radgoni.

Kobilje, Genterovci in Pince v območju carinarnice I. reda v Kotoribi.

Opij.

Pridelovanje opija predstavlja važen del našega gospodarstva. Zlasti v Južni Srbiji živi velik del — ne samo kmečkega, marveč tudi mestnega prebivalstva samo od pridelovanja opija.

Pretečeno leto je bilo zaradi ostre zime za pridelovalce eno najslabših, kar je tudi eden izmed vzrokov rapidnega lanskega naraščanja konkurzov v Južni Srbiji. Letošnja letina pa obeta postati vsled mile zime najboljše od osvobojenja sem.

Od leta 1924 naprej se je gibalo pridelovanje in izvoz opija takole:

Leta:	Pridelek kg:	Izvoz kg:	Vrednost v milj. Din:
1924	35.000	10.369	9·2
1925	155.000	112.818	70·5
1926	110.000	87.539	46·5
1927	85.000	82.278	62·1
1928	175.000	146.582	107·1
1929	60.000	60.000	62·3

Po obdelanem prostoru in dosedanjem stanju opijskih narodov se v dobrem slučaju računa letos na rekordni pridelek 300.000 kilogramov v vrednosti okoli 240 milijonov dinarjev.

Cena opiju je zelo izpremenljiva ter je bila najvišja leta 1924 (okoli 900 Din za kg), najnižja pa leta 1926, ko se je plačeval kilogram komaj s 530 Din. Lansko leto je bil vsled majhnega pridelka opij razmeroma najdražji ter se je plačeval celo preko 1000 Din.

Dobra letina opija je za Južno Srbijo pravo blagostanje.

Za pospeševanje izvoza kmetijskih pridelkov.

Zakon za pospeševanje izvoza kmetijskih pridelkov predvideva tudi izvozne nagrade za gotove vrste (vina). Udruženje izvoznikov pa je predložilo ministru za poljedelstvo nove predloge k členu, ki določa izvozne nagrade ter obenem zaprosil še za posebne olajšave za izvoz koruze.

Poštna hranilnica leta 1929.

Računski zaključek naše poštne hranilnice pokazuje v pretečenem letu velik napredek, zlasti v čekovnem prometu.

Čekovni promet izkazuje 59.732 milijonov dinarjev prometa (leta 1928 53.721 milijonov). Število čekovnih računov se je pomnožilo od stanja 16.516 za 1277 na 17.793.

Skupni promet vseh računov poštne hranilnice izkazuje 213.902 milijona dinarjev nasproti prometu iz leta 1928 v znesku 195.990 milijonov.

Čisti dobiček izkazuje lansko leto 35.027.210·36 Din, predlansko leto pa je bil vkljub manjšemu prometu nekaj večji ter je izkazoval 35.762.489·33 Din.

Pomnožilo se je tudi premoženje v nepremičninah od 38·2 milijona dinarjev na 49·6 milijona, ker se je zgradila nova lastna palača v Ljubljani in nakupila palača za podružnico v Sarajevu.

Stanje Poštne hranilnice je naravnost odlično.

Pomen Ljubljanskega velesejma.

Poleg mnogih naših gospodarskih ustanov igra tudi Ljubljanski velesejem v napredku domače industrije, trgovine in obrti veliko vlogo. V teh desetih letih dela v naši novi državi so se pokazale njegove prireditve kot potrebne rešitve našega dela in napredka tudi v tistem času, ko je denar que cout iskal blago in obratno, ko je blago — produkt in njegovi izdelovalci — iskalo placement — trg in denar.

V eni in drugi situaciji so ljubljanski velesejmi popolnoma ustrezali oni svrhi, kateri so bili namenjeni, in odlično zadovoljevali potrebe domače produkcije, domačega konsuma, v kratko, potrebe našega trga. Moderno gospodarstvo, posebno industrija in trgovina sedanje

dobe, je osvojila velesejme kot najprimernejši forum za propagando in placiranje vseh vrst predmetov in kot najprikladnejša letna sezonska shajališča trgovcev in producentov. Zato so se skoro v vsaki državi povojne Evrope velesejmi afirmirali kot tržišča, odnosno blagovne borze, na katerih se posluje na bazi vzorcev. Njih glavna misija ravno je, da koncentrirajo ponudbo in ustvarijo center za vse one informacije, ki so potrebne, da poantirajo tedence trga.

V Ljubljani se vrši od 29. maja do 9. junija t. l. X. mednarodni vzorčni velesejem, in sicer kot jubilejna prireditel v proslavo desetletnice obstoja te ustanove. Opozarjamo celokupno naše gospodarstvo na to velevažno prireditev, na kateri naj brez izjeme sodeluje.

Statistika konkurzov v februarju.

Po podatkih »Jugoslovenskega društva za zaščito upnikov« v Zagrebu je bilo prijavljenih v naši državi v mesecu februarju 71 novih konkurzov. Lansko leto je bilo v februarju najavljenih 106 slučajev, torej letos v istem času 35 slučajev manj.

Po pravnih področjih izkazujejo februarški konkurzi sledeče število slučajev (v oklepaju podatki za lanski februar):

Hrvatska — Slavonija	11	(8)
Srbija — Crna gora	41	(90)
Slovenija — Dalmacija	7	(3)
Bosna — Hercegovina	3	(—)
Vojvodina	9	(5)

Ako seštejemo letošnje konkurze (januar in februar), dobimo 133 konkurznih slučajev. Lansko leto je bilo v istem času najavljenih 188 konkurzov, torej letos v istem času 55 slučajev ali 28 odstotkov manj kot lani v istem času.

Razvoj našega pomorstva.

Po preučilih statističnega odseka splitske trgovske zbornice je naš pomorski promet lansko leto zopet narasel. Konstantno napredovanje pomorskega prometa opazamo že od početka naše države. Od leta 1923 naprej je znašal promet dospelih ladij v naših lukah v milijonih ton: 1923 5·7, 1924 7·5, 1925 9·5, 1926 10·2, 1927 11·8, 1928 14·4 in 1929 15 milijonov neto registerskih ton.

V primerjavi z letom 1928, ko je naš promet znašal 170.000 došlih ladij z 28·8 milijoni bruto ton, se je lansko leto dvignilo na 189.000 došlih ladij z 29·9 milijoni bruto ton.

V naših štirih največjih pristaniščih se je razvijal promet v milijonih registerskih ton tako-le:

	1926	1927	1928	1929
Split	2·04	2·30	2·93	2·85
Dubrovnik	1·26	1·38	1·57	1·59
Šibenik	0·74	0·76	0·91	0·90
Sušak	0·56	0·72	0·93	1·05

V vseh pristaniščih opazimo znaten napredek, predvsem pa na Sušaku, kjer se je promet tekom štirih let podvojil. Od lanskega leta na letos je sicer nekoliko nazadoval promet v Splitu in Šibeniku, kar pa je umljivo, ker sta bili zaradi visokih snežnih zametov ti dve pristanišči dolgo dobo odrezani od celine.

Konferenca o reformi socijalne zakonodaje.

V prisotnosti ravnatelja mednarodnega urada za delo g. Alberta Thomasa se je vršila 1. marca v Beogradu konferenca naših gospodarskih organizacij, na kateri se je razpravljalo o problemih nove socijalne zakonodaje.

Zakup velikoprodaje tobaka.

Monopolska uprava v Beogradu je razpisala med drugim tudi ofertalno licitacijo za zakup velikoprodaje tobaka v Dravski banovini.

Oddajo se v zakup sledeči rajoni: Brežice, Sevnica, Vrhnika, Velike Lašče, Lukovica, Radeče, Logatec, Cerknica, Trebnje, Čabar, Prevalje, Marenberk, Slov. Bistrica, Šmarje pri Jelšah in Kozje.

Ponudbe je vložiti do 12. marca na predpisanih tiskovinah, ki se dobijo s podrobnimi pojasnili vred pri Oblastnem monopolskem inspektoratu v Zagrebu in jih nasloviti za gornje rajone na zagrebški inspektorat, kjer je potreba do 11. marca položiti tudi kavicijo.

Ponudbe je taksirati za vsak rajon s kolekcijo nove emisije po 100 Din in paziti na to, da so predpisani priloženi dokumenti izdani od odgovarjajočih oblasti ter ne zastareli.

ERJAVEC FRANC

trgovina usnja

Ljubljana, Stari trg št. 11 a**Pred otvoritvijo rednega zračnega prometa.**

S 15. marcem se zopet odpre redni zračni promet Zagreb—Beograd—Skoplje in Zagreb—Dunaj. Poleg tega se namerava uvesti zračno-prometna služba vzdolž cele naše obale, ki jo bodo oskrbovali že naročeni hidroavijoni. Projektirana je tudi zračna zveza Beograda s Podgorico in Zagreba s Sušakom.

Za asanacijo štajerskih zadrug.

Več zadrug na Štajerskem je bilo prej včlanjenih pri nemški zadružni zvezi v Gradcu, kjer so tudi imele naložen svoj preostajajoči denar. V smislu konvencije o poravnavi medsebojnih terjatev so dobile te zadruge povračilo od zveze v Gradcu po 8 Din za naloženih 100 kron.

Ker so naložbe naših zadrug znašale nad 7 milijonov kron, so te zadruge oškodovane za dva in en četrt milijona dinarjev. Naša država pa je omenjenim zadrugam dala podporo za kritje teh izgub in jo izplačala v obrokih.

Sedaj je bil izplačan tretji obrok pod-

pore, tako, da ostane nepokritih še 225.000 Din, ki bodo izplačane najbrž prihodnje leto.

Uvoz vina v Češkoslovaško.

Po uradnih statističnih podatkih je bilo lansko leto uvoženo v Češkoslovaško 150.000 hl vina (3.500 hl več kot leta 1928). Na prvem mestu stoji Španija, ki je uvozila 35.000 hl, sledi Madžarska s 26.300 hl, Italija s 24.000 hl in na četrtem mestu Jugoslavija z 11.800 hektolitri.

Mi smo predlansko leto uvozili 5700 hektolitrov, tedaj se je naš delež na uvozu v enem letu podvojil.

Konkurz.

I. Grobelnik, trgovina z manufakturnim blagom na drobno in debelo v Ljubljani je prišla v konkurz. Konkurni komisar: dr. Milko Gaber, sodnik; upravnik mase: dr. Vodušek Konrad, oba v Ljubljani.

Odprave konkurzov.

Chorinsky Karel in **Edita**, veleposeselnika v Gornji Radgoni. Konkurz odpravljen, ker je vsa misl razdeljena.

Dular Ciril, Novo mesto. Konkurz odpravljen.

Po širnem svetu.**Razorožitvena konferenca v Londonu.**

Kot smo predvidevali že v prvem poročilu, se bliža londonska razorožitvena konferenca svojemu koncu, ne da bi beležila najmanjši stvarni uspeh. Potek dosedanjih razgovorov dokazuje, da so prišle na konferenco vse velike države z resnim namenom razorožiti — svoje sosede, zlasti male.

Francoska vladna kriza je vsled odhoda delegatov za nekaj časa konferenco prekinila. Sedaj pa se zopet nadaljuje v stari smeri. Razgovori se sukajo okoli modernega pomorskega orožja, zlasti podmornic, letalskih matičnih ladij in torpednih rušilcev. Omejitve ni nikakih, ker se protivijo razorožitvi soglasno vsi. Stare, neporabne težke ladje se pa itak ne bi več gradile, ker kot nemoderno orožje več ne odgovarjajo.

Španija.

Po padcu diktatorja Primo de Rivery se je pod vladno generala Berenguer-a zelo razširil republikanski pokret, kateremu stoji na čelu popularni politik Sanchues Guerra.

Kralj je izjavil, da se ne namerava odpovedati prestolu, pač pa išče novih stikov z bivšim diktatorjem, da v slučaju potrebe uvede ponovno diktaturo.

Zopet nova vlada v Franciji.

Po odstopu nove Chautempsove vlade, ki se je samo predstavila parlamentu in takoj za tem demisionirala, je dobil mandat za sestavo nove vlade zopet prejšnji ministrski predsednik Tardieu, kateremu se je posrečilo sestaviti vlado tako, da je pri glasovanju za zaupnico dobil 53 glasov večine vzhlic temu, da je

*Večati pakete
z motorizom Groupje
= prihranek režije!*

pred parlamentom ponovno poudaril, da vstraja vlada na tem, da sprejme parlament proračun v obliki, kakor ga je predložila finančna komisija prejšnje njegove vlade. Ravno tako je vstrajal na zahtevi, da se odobre vse že predložene finančne reforme in zakon o amnestiji ter da se takoj uredi pogajanja v Londonu in Ženevi.

Ponovna zmaga Tardieujeve finančne, notranje in zunanje politike je prava svetovna senzacija.

Svetovni pridelek žita 1929—1930.

V Evropi in Severni Afriki je bila žetev prilično ugodna. V Aziji je bil pridelek pšenice neugoden, zato pa temboljši pridelek ječmena. Slaba pa je bila žetev v Severni Ameriki, katera je pridelala zlasti mnogo manj pšenice in ovs, ki sta glavna ameriška žitna pridelka.

Na severni polovici naše zemlje, izvzemši Rusijo, o kateri podatki niso znani, se je gibal pridelovanje žita od leta 1926—1928 tako-le:

	1929	1928	1927	1926
pšenica	801,3	896,6	843,4	790,3
ječmen	297,4	303,1	255,1	237,3
rž	237,2	237,9	219,1	201,3
oves	491,6	514,3	457,3	466,9

Severna polovica zemlje je z žitom dobro oskrbljena, dočim je žetev na južni zemeljski poluti izpadla nekoliko slabše.

Bolgarska zunanja trgovina.

Po dolgi, nepretrgani dobi pasivnih trgovinskih bilanc je Bolgarija v januarju letos vendar zaključila mesečno bilanco z znatnim aktivom v znesku 200 milijonov levov, kar je vsekakor zelo razveseljiva številka za bolgarsko gospodarstvo, ki je zaključilo trgovinske bilance v letih 1927 do 1929 zaporedno z globokimi pasivami v zneskih 511, 813 in 2029 milijonov levov.

Trgovinska bilanca Amerike.

Zedinjene države Amerike zaključujejo lansko trgovinsko bilanco z aktivom v znesku 958 milijonov dolarjev. Uvoz je izkazoval 1383 milijonov, izvoz pa 2341 milijonov dolarjev. V lanskoletni trgovini se je zmanjšal ameriški izvoz za 34 milijonov, uvoz pa povečal za 7 milijonov dolarjev, vsled česar je lanska bilanca za 41 milijonov dolarjev manj ugodna kot predlanska.

Nemčija kupuje zlato v Franciji.

Nemške banke so kupile od Francoske državne banke v Parizu za 6 milijonov mark zlata ter ga odpremile potom avijona v Köln.

Rumunija najema posojilo.

Rumunski finančni minister je odpoštoval iz Rima v London, da pripravi teren za veliko rumunsko državno posojilo od Morganovega bančnega podjetja.

Finančna kriza v Turčiji.

Angorska vlada je izdala naredbo za nakup in prodajo deviz ter pozvala domače ustanove, naj nalagajo denar v domačih denarnih zavodih, da s tem zavre naraščajočo finančno krizo in pretečo finančno odvisnost od tujih velesil.

Švedska uvaja zaščitne žitne carine.

Švedskemu parlamentu je predložen načrt za povišanje uvozne carine na pšenico, rž, ječmen in grah od 3-70 na 6 švedskih kron za 100 kg ter uvedbo carine na uvoženi oves po 4 švedske krone za 100 kg, ki je bil doslej carine prost. Poleg tega pa zahtevajo agrarci, da vlada izda uredbo za obvezno uporabo domačega žita v mlinskih podjetjih tudi pri mletju uvoženih žitnih vrst.

Ker naša država v vedsko ne uvažata žita, pa tudi ne drugih produktov v znatni meri, naše gospodarstvo s tem ne bo prizadeto.

Položaj na svetovnem žitnem trgu.

Razmeroma ugodna lanska žitna letina v Evropi je omejila uvoz ameriškega žita. Ker se v Ameriki posejana žitna zemljišča vedno večajo, padajo cene vsled povišanega pridelka in zmanjšane izvoza. Gospodarski krogi se bavijo z načrtom, kako omejiti povečanje žitnih zemljišč.

Lesni trg.

Povišanje uvozne carine za furnir v Avstriji.

Avstrijske furnirske tvornice zahtevajo zopet povišanje uvozne carine za furnir. Teh tvornic je v Avstriji trije, ki zaposlujejo okoli 50 delavcev.

Zahteva furnirskih tovarn je naletela na velik odpor mizarskih tovarn in podjetij, ki zaposlujejo okoli 40.000 nameščenecv. Mizarska podjetja trdijo, da je že prvo povišanje močno škodilo avstrijski mizarski industriji in obrti ter bi novo povišanje nakup furnirja v inozemstvu še izdatno otežkočilo.

Ker mi uvažamo v Avstrijo znatne množine furnirja, bo nedvomno naša vlada topogledno intervenirala, kar je pred nami storila že Poljska, ki istotako uvažuje furnir v Avstrijo.

Dobave.

2000 komadov hrastovih pragov nabavi Gradbeni oddelek direktije državnih železnic v Ljubljani ter je vložiti ponudbe do 4. marca pri omenjenem oddelku, kjer so na razpolago tudi daljnja pojasnila.

240 m³ jamskega lesa in 80 m³ plohov, polovico smrekovih, polovico borovih, nabavi dne 3. marca Direkcija državnega rudnika v Velenju. Pogoji so tam na razpolago.

Na ljubljanski lesni borzi je sicer opaziti nekoliko bolj živahno gibanje, vendar to še ni dokaz, da bi se kupčija razživela. Cene so sicer še vedno nizke, a se polagoma tudi naši trgovci privajajo na nje.

Išče se sledeče blago:

Večjo množino madrijerov, 75 × 225 mm, od 4 do 8 m dolžine, roba monte.

100 komadov tesanih tramov 16/21 cm, 11 m dolžine. Cena fco vagon nakladalna postaja.

Hrastove deske I., 5 m³ od 30—40 mm in 2 m³ 50 m, 3 m dolge.

15 m³ borovih moralov (remeljnov), 95 × 110, 4 m do 8 m; 25 m³ 80 × 110, 4 do 8 m; blago mora biti v suhem stanju, po možnosti brez grč, eventualno majhne grče se tolerirajo.

Hrastovina, rezana na živ rob: 60 kom 1550 × 300 × 300 mm ali dvojniki — multipli; 2 kom. 8000 × 300 × 360 mm; 1 kom. 3200 × 400 × 300 mm; 4 kom. 3600 ×

150 × 140 mm; 8 kom. 900 × 250 × 250 mm; 4 kom. 8000 × 150 × 100 mm; 12 komadov 8000 × 200 × 60 mm; 30 komadov 4000 × 150 × 100 mm; 30 kom. 3600 × 150 × 100 mm; 4 komade 4000 × 150 × 140 mm. Cena franko vagon meja via Postojna tranzit.

1 do 2 vagona, a najmanj 15.000 kg prima hrastovih plohov (boules), neobrobjenih, suhih, 45 in 48 mm debelih, od 35 cm srednjega premera naprej rezanih, od 3 m dolžine naprej, večinoma od 4 m naprej. Cena izvozno prosto Simbach, Salzburg, eventualno fob Passau.

Bukovi hlodi, od 45 cm srednjega premera naprej, I. (brez grč in bul), v dolžinah 2-20, 2-30, 2-40, 2-50 m, s 15% od 40—44 cm srednjega premera. Cene franko vagon Sušak pristanišče.

Smrekove deske, I., II., debeline 18, 19, 20 mm, dolžina 4 m, širina od 22 cm naprej z najmanjšo medijo 30 cm. Cena franko vagon meja via Postojna tranzit.

40 do 50 vagonov bukovih tetev (metlišč), 27 mm, za celotno dobavo, mesečno ca. 4 do 5 vagonov.

Večjo množino svežih, lepih bukovih hlobov, od 18 cm srednjega premera naprej, v poljubnih dolžinah.

Obrobjeni in neobrobjeni bukovni plohi, blago suho, lepo, debeline 60, 70, 80 mm, dolžine od 2-50 do 4-50 m. Cena franko vagon italijanska namembna postaja.

Bukovi hlodi, od 18 cm naprej, poljubne dolžine. Franko meja Postojna tranzit.

Bukovi hlodi, suhi, lepo obrobjeni in neobrobjeni, 60, 70, 80 mm, od 2-50 do 4-50 m. Cena franko meja Postojna tranzit.

Bukove palice za metlišča, 1 do 1-10 m dolžine, 27/27 mm debeline, 4 do 5 vagonov mesečno. Franko meja via Postojna tranzit.

Večjo množino suhega bukega okroglega lesa, zdrav, brez vej in brez grč, v dolžinah od 2 do 4 m dolžine, v premeru od 35 cm naprej.

Večjo množino borovega suhega lesa, brez vej in brez grč v normalnih dimenzijah rezan.

Bukovina parjena, prima, ostroroba: 1 vagon (ca. 15 m³), dolžina 3 m, širina 30 cm, debelina 6 cm, 1 vagon (ca. 15 m³), dolžina 3 m, širina 30 cm, debelina 12 cm. Dobava v marec 1930. Cena franko vagon meja via Djevdjelije.

Smrekove plohe, popolnoma suhe (za mizarske svrhe), 48 mm debeline, od 19—32 cm širine, 4 m oziroma 6 m dolžine. Cena franko vagon meja via Djevdjelije.

Bukovi parjeni neobrobjeni plohi, v debelinah 40, 45, 50, 60 mm, v dolžinah od 3 m naprej, z 10% od 2-50 do 2-90 m. Cena franko vagon nakladalna postaja.

Bukovi parjeni boules, brez srca, prima, izdelanih iz hlobov od 45 cm premera naprej, v dolžinah od 3-50 m naprej, v debelinah od 40 in 50 mm. Dobava maja 1930. — Cena franko vagon nakladalna postaja.

Borzna poročila.

DENARSTVO.

Gibanje valute v tekočem tednu.

	Uradni tečaj	Prosti tečaj
	Din	Din
1 angleški funt	276—	276—
1 ameriški dolar	56.70	56.70
1 avstrijski šiling	8—	8—
1 belga	7.90	7.90
1 bolgarski lev	—41	—41
1 češkoslov. krona	1.682	1.68
1 francoski frank	2.222	2.22
1 grška drahma	—7380	—73
1 hol. goldinar	22.75	22.75
1 italijanska lira	2.972	2.97
1 kanadski dolar	56.30	56—
1 madžarski pengő	9.92	9.92
1 nemška marka	13.55	13.55
1 poljski zlot	6.35	6.35
1 rumunski lej	—337	—34
1 švicarski frank	10.958	10.95
1 španska peseta	7.03	7.03
1 turška lira	26—	26—

Razen malenkostnih sprememb pri izjednačenju nevelja uradnega tečaja ni

nobenih razlik; celo španska peseta se je ustalila.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Državni papirji: Vojna škoda promptno 404—405, za maj 404—405; 7% Blairovo posojilo 82—, 8% Blairovo posojilo 93—; investicijsko posojilo 83—84.5; agrarne obveznice 51—52.

V splošnem so šli državni papirji nekoliko navzgor ter so izjednačeni s stanjem sredi meseca februarja.

Privatni efekti: Celjska 170, Ljubljanska kreditna banka 125, Prva hrvaška štedionica 930—, Kreditni zavod 165—, Združene papirnice Vevče 132, Ruše od 250 do 260, Strojne tovarne 75, Narodna banka 8575, Trboveljska premogokopna 481—482.

Privatni papirji so stabilni.

Tržna poročila.

Tržne cene v Ljubljani, dne 1. marca t. l.

Govedina za 1 kg: V mesnicah po mestu: I. vrste 22, II. vrste 20; na trgu: govejega mesa I. vrste 18—20, II. vrste 16—18, III. vrste 12—16, jezika 17—20, vampov 8—10, pljuč 6—8, jeter 15—20, ledic 18—24, možganov 20—25, loja 5 do 12 Din.

Teletina za 1 kg: telečjega mesa I. vrste 24—25, II. vrste 20—22, jeter 25 do 30, pljuč 20—22 Din.

Svinjina za 1 kg: prašičjega mesa I. vrste 25, II. vrste 22—24, glave 8—10, parkljev 6, slanine trebušne 20, slanine ribe in sala 25, slanine domačih prašičev 21—22, slanine mešane 22—23, slanina na debelo 24, masti 28, šunke (gnjati) 30, prekajenega mesa I. vrste 30, II. vrste 25—28, prekajenih parkljev 8—10, prekajene glave 10—12, jezika 30 Din.

Drobnica za 1 kg: kostrunovega 14 do 15 Din, jagnjetine 18—20 Din.

Konjsko meso za 1 kg: I. vrste 8, II. vrste 6 Din.

Klebase za 1 kg: krakovskih 40, debrecinskih 40, hrenovk 30—32, safalad 28—32, posebnih 32, tlačenk 20, svežih kranjskih 35, pol prekajenih kranjskih

32—35, suhih kranjskih 50, prekajene slanina 28 Din.

Perutnina za komad: piščanec, majhen 15, kokoš 25—45, petelin 25—35, nepitana gos 80—100, domači zajec, manjši 5—12, večji 16—20 Din.

Ribe za 1 kg: karpa 25—30, ščuke 35 do 40, klina 20, mreke 15—20, pečenke 10 Din.

Mleko, maslo, jajca, sir: 1 liter mleka 2.50—3, 1 kg surovega masla 36—40, čajnega masla 40—44, bohinjskega sira 34—40, sirčka 8—10, eno jajce 0.75 do 1 Din.

Kruh za 1 kg: belega 5, črnega 4.50, rženega 4.50 Din.

Sadje za 1 kg: luksurnih jabolk 10, jabolk I. vrste 8, II. vrste 6, III. vrste 5, ena oranža 1—2.50, limona 0.50—1, 1 kg rožičev 8, fig 10, dateljnov 24—40, orehov 10—12, luščenih 34—36, suhih češpelj 10, suhih hrušk 6—8 Din.

Špecerijsko blago: 1 kg kave Portoriko 72—76, Santos 46—48, Rio 32—40, pražene kave I. vrste 90—100, II. vrste 70—80, III. vrste 56—60, kristalnega belega sladkorja 13, sladkorja v keckah 14, kavne primesi 18, riža I. vrste 10, II. vrste 8, 1 liter namiznega olja 18, je-

dilnega olja 17, vinskega kisa 4-50, navadnega kisa 2-50, 1 kg soli debele 2-50, mlete 2-75, celega popra 70, mletega popra 72, paprike II. vrste 32, sladke paprike, po kakovosti 46, 1 liter petroleja 7-50, 1 kg testenin I. vrste 10, II. vrste 9, pralnega luga 3-75, čaja 80 Din.

Mlevski izdelki za 1 kg: moka št. 0 4-20—4-30 na debelo, 4-50 na drobno, št. 2 3-60—3-90 na debelo, 4-25 na drobno, št. 4 3-25—3-40 na debelo, 4 na drobno, št. 6 3-30 na debelo, 3-75 na drobno, kaše 5—6, ješprenja 6, ješprenjčka 10 do 12, otrobov 1-75—2, koruzne moke

3-50, koruznega zdroba 4—4-50, pšeničnega zborja 5—6, ajdove moke I. vrste 6—8, II. vrste 6, ržene moke 4 Din.

Žito za 100 kg: pšenice 260—265, rži 230—235, ječmena 220—235, ovsa 200 do 240, koruze 170—185, ajde 210—230, fižola ribničana 420, prepeličarja 480, 1 kg graha 8—10, leče 10 Din.

Kurivo: 50 kg premoga 30, 1 tona premoga 450, m³ trdih drv 175, mehkih drv 90 Din.

Krma za 100 kg: sladkega sena 125, pol sladkega sena 90—100, kislega sena 75, slame 50—75 Din.

Praktični nasveti.

Kako očistiš jesih.

Ako se ti je jesih zgostil, da je skoraj neprozoren, dolij na vsak liter jesiha po eno žlico mleka ter ga pusti na miru dva dni. Ako se vkljub temu še ni očistil, ponovi proceduro iznova. Ko se je gošča sesedla na dno, prelij jesih previdno v drugo posodo ter prejšnjo posodo dobro očisti.

Kava.

Pogostokrat naletimo na ponarejeno kavo, bodisi iz kruhove sredice ali pa tudi leseno.

Kavo iz kruhove sredice spoznaš, ako jo namočiš za nekaj časa v vodo, ker postane mehka, dočim prava kava ostane trda.

Leseno kavo je spoznati težje, vendar to lahko doženeš, ako zrno prerežeš. Taka zrna tudi navadno plavajo na vrhu, dočim dobra, zrela kava pade na dno. Na vrhu plavajo lahko tudi zrna prave kave, kar je dokaz, da ta zrna niso zrela.

Tudi barvano kavo navadno spoznaš, ako jo opereš v mrzli vodi. Ker je kava mnogokrat barvana, je sploh priporočljivo jo pred praženjem oprati in posušiti, ker daje barva praženi kavi neprijeten duh.

Pri praženju pazi, da kave ne opožaš preveč, ker ji s tem vzameš tipični duh. Med praženjem kavo večkrat odstavi od ognja. Ko so zrna dobila svetlorjavo barvo, je praženje gotovo. Zmleta kava

izgubi duh, zato jo melji samo pred porabo.

Kako preženeš miši.

Stolci suho oleandrovo perje v prah in ga pomešaj s suhim peskom. Mišim je oleandrov duh tako zoperen, da se takoj izselijo, ako si jim to mešanico natresel v luknje.

Da se oleandri hitro razeveto

jih zalivaj dnevno s toplo vodo 20 do 23 stopinj Reomirja. Seveda morajo rastline stati na solnčnem prostoru.

Strup za podgane.

Napravi kepice iz 50 gramov starega zdrobljenega sira, kateremu primešaj 10 gramov glicerina, 5 gramov ječmenove moke in 25 gramov ogljeno kislega baricuna, ki ga dobiš v drogeriji. Te kepice nastavi podganam ter postavi poleg nekoliko vode v plitvi posodi.

Saje kot gnojilo za rože.

Ako na pomlad rože obrežeš in jim pognojiš s sajami, ti bodo veliko lepše in obilnejše cvetle kot brez teh pomočkov.

Trgovci, nabavljajte svoje potrebščine pred vsem pri tvrdkah, ki z oglasi podpirajo vaš tisk!

Gospod sveta.

Roman bodočnosti.

(Nadaljevanje.)

Njegov napadalni načrt je sprejet v celoti. On sam je odločen, da igra glavno vlogo do konca te nenavadne svetovne tragikomedije. Eskandejeva odločnost in naglica je tudi v pogledu izvršitve posameznih povelj njega samega popolnoma zadovoljevala. Med tem, ko je Anglija razpravljala o sprejemu povelj Radžev-zraka, se je Francija mrzlično a prevdarno pripravljala, da reši celi svet krutega samodržca.

Eskande in Verdo se vrneta v Normandijo, dočim Žermena še ostane v Parizu, a samo za nekaj časa, ker je bila tudi njej določena posebna naloga pri zadnjem udaru. To pa tudi na željo Žermene same, ker je med tem prišlo do zaroče, in ona noče biti ločena daljši čas od svojega zaročenca.

Avto drvi po cesti in bliskovito požira kilometre. Eskande napol leži na udobnih blazinah ter se razgovarja z Verdodom:

»Fantič moj, zdaj je prišla moja ura. Od uspeha je odvisno vse, prav vse. Neuspeh pa znači: strel v glavo.«

»Jasno je to! Ali kako se izvlečemo iz teh zadevščin?«

»Tudi to mi je znano. Predvsem moramo Tokri onemogočiti beg. In to je mogoče samo na ta način, da preprečimo izhod njegovih avijonov.«

»I — ha! Za to smo menda še veliko premajhni!« pripomni Verdo z neprikritim dvomom.

»No, kakor se vzame. Stvar je v resnici vražje težka, toda ni nemogoča. Vam je znano, da imajo avijoni svoj hangar nekje v podzemlju grada. Na teraso dvignejo lahko samo po en stroj. Za dviganje se poslužujejo hidroelektričnega dvigala, ki spravlja posamezne stroje na vrh, od kjer jim je mogoč start. Ako se nam posreči pokvariti dvigalo, bi bil naš posel zaključen.«

»Res! Toda, kako izvršimo to. Dovolite, da dvomim v izvršljivost tega načrta.«

»Dokler vam zadeve ne pojasnim, je naš dvom docela upravičen. Vendar — bodite pomirjeni; tudi na to sem moral misliti. — Nikar mi ne ubežite iz avto-

mobila, če vam povem, da sedimo na — na ekrazitu. Pod najinim sedežem je zadostna množina eksploziva, da pokvarimo radžive posle.«

Verdo se odkrije in vstane, pa zopet sede in se pokrije, razodevajoč s temi komičnimi gestami pretirano razburjenost.

»Proketo sem jezen, da mi tega niste prej povedali. Vsaj svojih not ne bi jemal seboj. Ako propademo, kdo nadoknadi človečanstvu izgubo teh kompozicij?!«

»Bum! — Ne budalite vendar, mladič. Niti v sanjah bi se ne odločil vas pognati v zrak in s tem Franciji povzročiti nenadomestljivo izgubo komponista vaše veličine!« se pošali Eskande. »Današnja noč greva zopet v grad. Jaz upam že nekako uspeti, da se mi posreči postaviti ekrazit pod rezervoar, ki služi za pogon dvigala. Eksplozivo sem opremil s peklenskim strojem, ki nam bo omogočil varen umik pred eksplozijo. To je cel načrt.«

»Uh! S kakim užitkom bi gledal, da zleti že prej v zrak cel ta prokleti grad.«

»Ne, dečko, Tokro moramo dobiti živga.«

Nastane daljše molčanje, ki ga Eskande prekine samo še s pozivom:

»Pa spimo!«

No, Eskandeju ni bilo do spanja. Zlel se je samo nemoteno opajati s spominom pravkar preživelih ur, združenih z brezmejno srečo, ko mu je Žermena v malem salonu gospe Lornijer priznala svojo ljubezen. In hip pozneje sta si ležala v objemu...

In vedno iznova si je klical v spomin ta dogodek, in vedno iznova ga je doživljal.

Avto je pristal šele v Viervillu. Po večerji razdelijo eksplozivo na tri dele, ker je šel z njima tudi šofer ter se odpravijo, da namestijo opasno breme na pravem mestu.

Eskande je hodil precej lahko; čvrsto povezana noga mu je služila dosti dobro.

Ko so prispeli do zidu, ki jih je ločil od grajskega dvorišča, odredi

Eskande, da se šofer vrne domov. Po-
leg desetih kilogramov ekrasita so ime-
li seboj tudi plezalne vrvi, opremljene
z jeklenimi kljukami.

»Zgodaj je še,« pravi Eskande, »ča-
kati moramo, da mine polnoč«.

Zakrijeta se v skalnem previsu ter
šepetata ob prižganih cigaretah.

V daljavi od morja se čuje jednako-
merno šumenje; obojica prisluškuje.

»To je torpedni rušilec,« pravi Ver-
do, ki je že po šumu strojev spoznal
obliko ladje.

»Dobro je! To znači, da je eskadra
iz La Manša že v pokretu. Verdo, jutri-
šnji dan bo gledal čudne stvari.«

Konečno je prišel čas dela. Eskande
prepleza prvi. S pomočjo vrvi to ni bilo
težko in ekrazit sta prenesla z lahkoto.

Po dvajset minutah sta izvohala, kje
je rezervoar z vodo, potreben za pogon
dvigala. Ta stoji na močnih betonskih
stebrih, okoli katerih namestita ekra-
zit ter ga maskirata s plastjo zemlje, za-
krito z rušo.

Vsem meram previdnosti in spretno-
sti na hvalo, se tudi ta del načrta v raz-
meroma kratkem času posreči. In delo
ni bilo lahko.

»Sreča nam je naklonjena, kot da smo
ji rojena deca!« se nasmehne Eskande,
ko sta po izvršenem, uspelem delu zo-
pet na drugi strani zida. »Kaj vendar
misli Tokra. Od zapadnjaka bi nikdar
ne pričakoval tolike neprevidnosti.
Vsaj najvažnejše objekte bi zavaroval z
alarmnimi pripravami. To dokazuje,
kako prepričan je o svojem popolnem
uspehu. V ostalem je sicer res, da se
odpravlja z vsem v Indijo; za to si ne
razbija glave s skrbmi, kaj ga zamore
vse doleteti tu v par zadnjih dnevih.«

»Ej, mi smo pre-fri-gani!« zapoje
Verdo.

(Dalje prih.)

»Tribuna« F. B. L., tovarna dvokoles
in otroških vozičkov. Ljubljana, Kar-
lovska cesta št. 4 Prodaža na obroke!

Priporočite svojim odjemalcem vedno:

- Elida Ideal milo
- Elida Citron - Cold-cream
- Elida Crème de chaque heure
- Elida Shampoo
- Elida zobna krema
- Elida Bath soap
- Elida Shaving Stick
- Elida Puder
- Elida Parfum Ideal i Chypre

JUGOSLAVENSKO D. D. GEORG SCHICHT, OSIJEK III.

Veletrgovci! // Industriji!

Vaša reklama ni popolna, ako ne oglašate v našem listu, ki je najbolj razširjen strokovni organ vaših najboljših odjemalcev!

Pridobivajte našemu listu vedno nove naročnike!

Motvoz Grosuplje.

NAJCENEJE

kupite papirje, pisarniške, šolske, tehnične potrebščine, trgovske knjige in si preiskrbujete tiskovine pri

Iv. Bonač

Ljubljana — Šelenburgova ul. 5

Knjigoveznica

Poseben gramofonski oddelek

Obvestilo!

MANUFAKTURNA VELETRGOVINA R. MIKLAUC, «Pri škofu», Ljubljana, katera obstoja že preko 60 let in razprodaja na debelo in drobno manufakturno, sukneno in vse v to stroko spadajoče blago, natančno svojim cenj. odjemalcem, kakor tudi vsem gg. trgovcem, ki krijejo svojo zalogo v Ljubljani, da je povečala svoje trgovske lokale v celo prvo nadstropje.

Tvrdka drži na zalogi samo blago iz priznanih najboljših svetovnih tovarn v veliki izbiri in najnovejših vzorcih; cene so vsled prvovrstnih zvez jako ugodne. Zaloga se lahko vsak čas neobvezno ogleda.

Za mnogobrojen obisk se priporoča cenj. občinstvu tvrdka

R. MIKLAUC

„PRI ŠKOFU“ — LJUBLJANA

Ljugarjeva — Medarska ulica — Pred škofijo

VELETRGOVINA KOLONIJALNE IN ŠPECERIJSKE ROBE

IVAN JELAČIN, LJUBLJANA

ZALOGA SVEŽE PRAŽENE KAVE, MLETIH DIŠAV IN RUDNINSKE VODE

TOČNA IN SOLIDNA POSTREŽBA!

ZAHTEVAJTE CENIK!

Tiskovine

ki jih potrebujete v Vašem poslovanju: Račune, pisemske papirje, memorandume, cenike, naročilnice v blokkih, kuverte, etikete ter sploh vse komercialne tiskovine Vam dobavi hitro in lično izdelane po najnižjih cenah

Tiskarna „MERKUR“ Ljubljana

Gregorčičeva ulica 23 - Telefon 2552

Za večja naročila zahtevajte proračune!

„VINOCET“ Tovarna vinskiga kisa, d. z. o. z.

LJUBLJANA

nudi najfinjši in najokusnejši namizni kis iz prístnega vina

Zahtevajte ponudbo

Tehnično in higijenično najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji.

Isarna: Ljubljana, Dunajska cesta 1a, II. nadst. Telefon šte. 2389.

Lastnik: Konzorcij za izdajo strokovnega tednika »Mali trgovec«. Za konzorcij in uredništvo: Lojze Zajc. Za tiskarno »Merkur«: Oskar Michálek, oba v Ljubljani.